

Tekst Pam van der Veen

Het dak eraf

Dans

Over vrouwelijke sensualiteit wordt vaak krampachtig gedaan, ziet theatermaker Boukje Schweigman. Zo niet in de voorstelling *Eros*, waarin de kracht en energie van het vrouwenlichaam wordt gevierd. 'Ons onderlijf is een schatkamer!'

Op een spiegelgladde zwarte vloer bewegen vijf vrouwelijke dansers langzaam, met gespreide benen naar elkaar toe. Ze deinen en kronkelen op het ritme van de drums, hun lichamen verstrengelen zich, ze bewegen als één organisme tot je niet meer ziet wie waar begint, welke arm, welk been, welk hoofd van wie is. Dan maken ze zich los en laten zich meevoeren op het ritme, dansend vanuit hun onderlijf, steeds sneller, als in een rituele dans, elkaar aanvarend tot een punt van extase – waarna de ontspanning volgt. We zijn bij de voorstelling *Eros*, een ode aan de vrouwelijke sensualiteit van de Utrechtse theatergezelschappen Schweigman& en DOX.

METOO

'Vrouwen praten niet graag over hun baarmoeder,' zegt artistiek leider Boukje Schweigman. 'Zie alleen al de verkramping als het gaat over ongesteldheid: alsof je dan niet goed afgesteld zou zijn. Of het woord "schaamstreek", dat impliceert dat je je zou moeten schamen. Maar het bekkengebied vormt wél de bron van levensenergie. Het zijn de vruchtbare delen, daar groeit nieuw leven. Het is een schatkamer!'

En die schatkamer wil Boukje vieren in *Eros*, een krachtige, zintuiglijke voorstelling. Met vijf performers – Lysanne van Berlo, Fiona Dekkers, Luana van Eekeren, Ibelisse Guardia Ferragutti en Goda Zukauskaitė – deed ze uitgebreid onderzoek naar wat er gebeurt als vrouwen puur vanuit hun bekken en heupen bewegen. Dat was spannend en intensief, merkte ze. 'Ik zag veel remmingen en schaamte. Bij de audities haakte ook een aantal dansers op het laatste moment af. Op het bekken van de vrouw lijkt een deksel te liggen waaronder haar

geheimen goed bewaard worden. Toen we onze ervaringen deelden, bleek bijna iedereen wel iets meegemaakt te hebben op het gebied van seksueel misbruik of het ontbreken van consent, wederzijdse toestemming. Ik ben daar erg van geschrokken. Je ziet dat natuurlijk ook al aan de MeToo-affaires – weliswaar pas het topje van de ijsberg, maar ze maken wel duidelijk waarmee wij vrouwen hebben te dealen.'

SISTERS

Met *Eros* wil Boukje een ruimte creëren waar de dansers die genoemde deksel veilig kunnen optillen. Waar ze hun kwetsbaarheid kunnen laten zien en zich kunnen overgeven aan de kracht van hun eigen lichaam. 'Bij het repeteren deelden we iedere ochtend als sisters hoe wij ons lichaam ervaren en waar we tegen aanlopen. Vanuit daar zijn we op zoek gegaan naar hoe we de levensenergie die in het onderlijf verscholen zit, kunnen laten stromen.'

Het resultaat is een indrukwekkende voorstelling waar de sensualiteit van afspat, en die sterk doet denken aan een sjamanistische ceremonie. Pijnlijke geschiedenissen die zijn opgeslagen in het vrouwenlichaam worden als het ware bevrijd. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de muziek, live gespeeld door slagwerkers Katherina Bornefeld, drummer van The Ex, en Frank Rosaly. Met drums, gongs, klankschalen en bellen bouwen ze de energie tijdens de voorstelling op tot dat het dak er compleet af gaat in een orgastisch hoogtepunt.

Boukje Schweigman maakt al twintig jaar voorstellingen, en van begin af aan is ze op zoek naar de kern van het leven en ons lichamelijke bestaan. 'In het theater kan ik experimenteren met onze diepere lagen, onze verlangens en angsten. Waar ►

krijgen we energie van? Hoe worden we vrij als mens? Ook ben ik geïnteresseerd in hoe de nietige mens zich verhoudt tot de grote krachten in de wereld, zoals klimaatverandering. De manier waarop wij met onze aarde omgaan, is vaak net zo exploiterend als hoe wij met ons lichaam omgaan. Meer respect voor onze eigen vruchtbare delen leidt misschien ook tot meer respect voor de aarde.'

De oude loods aan de Locomotiefstraat waar Schweigman& sinds een jaar is gehuisvest, in een 'vergeten' hoekje van Utrecht, past goed bij de onconventionele voorstellingen van het gezelschap. Boukje: 'Ik hou van het desoriënterende van stedelijke rafelranden. De loods is een verrassende plek – geen doorsnee theater met een podium en daarvoor het publiek. Voor Eros hebben we de ruimte zo vormgegeven dat het voelt alsof je boven op de voorstelling zit.' Als bezoeker ben je inderdaad bijna onderdeel van de performance: je

wordt meegesleept, opgezweept en tot grote hoogten gestuwd.

Is Eros vanwege het thema vooral een voorstelling voor vrouwen? Boukje denkt van niet. 'Uiteindelijk gaat het over – of je nou man of vrouw bent – het weer laten stromen van je energie. We zitten allemaal een groot deel van onze tijd zo'n beetje halfdood achter onze beeldschermen. Ik wil de levenskracht weer opwekken en vieren. Niet alleen bij vrouwen, maar bij iedereen.' ◀

Eros van Schweigman& en DOX is van 12 t/m 22 mei te zien, Locomotiefstraat 8. De voorstelling maakt deel uit van het SPRING Performing Arts Festival.

schweigman.org springutrecht.nl

In aflevering 2.18 praten we verder met Boukje Schweigman. Te beluisteren via je favoriete podcast-app, of scan de QR-code met je smartphone.

Fiona Dekker danst in *Eros* van Schweigman& en DOX:

'Vrouwelijke sensualiteit is een onderwerp waar ik nieuwsgierig naar ben. Hoe zit dat bij mij, wat wil ik daarmee? In de repetities van Eros zijn we daarover met elkaar in gesprek gegaan. Dat was ook nodig om me veilig te voelen, mijn ervaringen op dit gebied te delen en me helemaal aan het maakproces te kunnen overgeven. Wat vooral hielp waren de begeleide visualisaties van medeperformer Ibelisse Guardia Ferragutti, die ook Shamanic practitioner is. Tijdens die innerlijke journeys vroeg ze ons op zoek te gaan naar the divine feminine. De beelden die we zagen, zowel de donkere als de lichte, belichaamden we daarna in improvisaties. En omdat we elkaar steeds beter leerden kennen, konden we ook sneller connecten op de dansvloer.

Werken met Boukje Schweigman lijkt op niets wat ik gewend was. Bij haar gaat het veel minder over de vorm dan over wat er in je lichaam gebeurt. Als danser ben je niet bezig met telling of pasjes, maar met de intentie. Eerst ga je naar binnen, dan pas komt de beweging. Voor mij was het een openbaring dat er op die manier naar mijn eigen input werd gevraagd. De voorstelling is daardoor heel persoonlijk geworden. Hij gaat echt over mij, maar wat ik leerde over mezelf is ook heel universeel. Ik zie Eros als het resultaat van een groep vrouwen die ervoor kiest te leven vanuit hun sensualiteit en levenskracht. En dat is heel aanstekelijk.'

